

~ נקודות משיחות קודש ~ (לקוטי שיחות ה עמ' 123)

שהארץ קשה והשנה קשה (רש"י כו, יב)

יש לשאל, מאחר שכבר פרש את החסרונות של הארץ ("אינה חשוכה") והשנה ("אינה פתקונה") כל אחד בפני עצמו, לשם מה חוזר ומפרש את שניהם יחד. ויש לומר, שהקשה לו כפל לשון הכתוב: בארץ **היא** .. בשנה **היא** (ולא בארץ ובשנה היא). ומתוך, שבא ללמדנו ששני החסרונות השפיעו לרעה זה על זה. כלומר: החסרון של השנה השפיע לרעה גם על הארץ, שהפכה מ"אינה חשוכה" סתם, ל"קשה" ממש; והחסרון של הארץ השפיע לרעה גם על השנה, שהפכה מ"אינה פתקונה" סתם, ל"קשה" ממש.

~ נקודות משיחות קודש ~ (עלפי 'לקוטי שיחות' חלק ה עמ' 47 – מתוך 'לקראת שבת')

מדוע "חס-ושלום" לומר שיצחק זרע דגן?

על הפסוק "ויוזרע יצחק" (כו, יב) איתא בפרקי דרבי אליעזר (רפ"ג) "וכי יצחק זרע דגן חס-ושלום, אלא לקח את כל מעשר ממונו וזרע צדקה לעניים".

ולכאורה תמויה, מהו גודל הפלא בזה שיצחק זרע דגן, עד פדי פך שאומרים על זה "חס-ושלום"?

ויש לבאר זה על-פי מה שכתוב בספר התניא (פכ"ג) על האבות הקדושים ש"הו הו המרובה, שכל איבריהם היו קדושים ומובדלים מעניני עולם הזה. . . כל ימיהם".

ובספר 'תורת חיים' (לכ"ק אדמו"ר האמצעי נ"ע) מבאר שמטעם זה היו האבות רועי צאן ודוקא, כי "אין בעסק זה שום טרדא כלל, וכל היום יוכל להיות פנוי מפל מחשבה בלתי לה' לבדו". מה שאין-כן "בעבודת האדמה יש טרדא ודאגה בהרישה וזריעה וקצירה" (תורת חיים ויחי קב, ב).

ולכן מתמה במדרש "וכי יצחק זרע דגן חס-ושלום", והיינו, דהאף אפשר להיות שיצחק שהיה קדוש ומובדל מעניני עולם הזה, התעסק ב"זריעה וקצירה" חס-ושלום!

ועל זה מתרץ, שזריעת יצחק גם היא היתה "בלתי לה' לבדו", כי לא זרע "דגן" כ"אם "זרע צדקה לעניים", ולכן אין בזריעתו את הדגן ענין גשמי, אלא "רצון העליון לבדו".

~ נקודות משיחות קודש ~ (ש"פ תולדות, מבה"ח כסלו התשכ"ו)

דמוה שזאמר ויברכהו ה' לאחרי וימצא גו' מאה שערים, משמע שויברכהו ה' הוא ענין נוסף על זה שמצא מאה שערים.

◆ יום שלישי כ"ה מרחשון ◆

(יג) **ויגדל האיש וילך הלוח ויגדל עד פיגדל מאד: יג וירבא גברא ואזל אזיל (גי' סגי) ורבי עד די רבא לחדא:**

גי' פ"ג ג' - פיגדל מאד • שהיו אומרים: זבל פרדותיו של יצחק, ולא פספו וזהבו של אבימלך (כ"ה).

פירוש אשל אברהם – הרב אלאשילי

התרבותה התבואה בדרך גס פי מאה, וזה בנכות מצות המעשר (הרב). תורה יג (יג) **כי גדל מאד – שהיו אומרים** – מבאר בזה את כפל הלשון "הלוח ויגדל", ו"עד כי גדל מאד", וניתן היה לומר "הלוח ויגדל מאד", אלא הראשון בא לתאר את מצבו האמיתי שאכן הלך ויגדל, ו"עד כי גדל מאד" בא לתאר אף שגדולתו נראית כלפי הבריות, והוא לשון של גזומא, ולכן נקט "שהיו אומרים" (דברי יחי).

זבל פרדותיו של יצחק ולא פספו וזהבו של אבימלך – כלומר, שגדל בתכלית הגדלות, ולא לענין העושר

– **"מאה"** – מאה חלקים יותר ממה שאמדו אותה (רש"י ב"ר סד, ט). וראה רש"י כתובות קיב, א: "על אחת שבשאר שנים נתברך מאה".

ורבותינו אמרו – בראשית רבה סד, ו.

אמר זה למעשרות היה – אינו פירוש אחר, אלא מבאר "למה אמרוהו", שהרי אין הברכה מצויה אלא בדרך הסמיו מן העין, ולכן כותב שזה היה למעשרות (רא"ם). ואפשר לפרש שזהו פירוש נוסף, ולפירוש זה אמדו את השדה (לצורך מעשר) לאחר שבשלה התבואה, ואז

ראשון לא גורסים את זה. ולפי הדפוסים שגורסים כן, יש לומר שאין זה לימוד חדש, אלא המשך הביאור שלפניו, כן, דהינו ששני החסרונות שהוזכרו לעיל ברש"י, שאותה ארץ "אינה חשוכה בארץ ישראל", ושהשנה "אינה פתקונה", השפיעו זה על זה, החסרון שהשנה לא היתה פתקנה השפיע על הארץ שתהיה "קשה", והחסרון שהארץ "אינה חשוכה" פעל על השנה שתהיה "קשה", ולא רק שלא פתקנה (הרב).

מאה שערים – שאמדוה במה ראיה לעשות, ועשתה על אחת שאמדוה